

Kangasniemen kunta

Perusopetuksen opetussuunnitelma

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttaminen

- Muutosmääräys OPH-467-2026
- Muutosmääräys OPH-5207-2025

Paikalliset tarkennukset

Luku 5

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Toimintamalli oppilaiden poissaolojen ehkäisemiseksi ja suunnitelmalliseksi seuraamiseksi sekä niihin puuttumiseksi

Toimintamalli on kuvattu opetussuunnitelman liitteessä Kangasniemen kunnan esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma.

Tavoitteet ja toimintatavat hyvän ja turvallisen koulupäivän luomiseksi sekä yhteistyö kunnan/koulun sisällä sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa

Kangasniemen perusopetuksessa painotetaan yhteisöllistä toimintakulttuuria, kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä oppilaiden aktiivista osallistumista koulu yhteisön toimintaan.

Koulujen toimintaa kehitetään yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja opetushenkilöstön sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Tiiviissä yhteistyössä koulujen kanssa toimivat kirjasto- /kulttuuritoimi, liikuntatoimi, nuorisotoimi, paikalliset yhdistykset ja seurakunnat.

Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan monipuolisesti yhteistyötoimikuntien, vanhempainiltojen, arviointikeskustelujen sekä muiden yhteisesti sovittujen toimintatapojen avulla. Näitä ovat kodin ja koulun päivä sekä liikunta- ja teemapäivät. Yhteistyössä huomioidaan huoltajien mahdollisuudet osallistua koulun toimintaan.

Oppilaiden osallisuutta tuetaan oppilaskunta-, tukioppilas- ja kerhotoiminnan avulla. Välituntien toiminnallistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Kouluissa järjestetään Suomen harrastamisen mallin mukaista kerhotoimintaa oppilaiden toiveiden perusteella.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käytössä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, opetussuunnitelman perusteita ja koulujen järjestyssääntöjä.

Perusopetuksessa toteutamme Kiva-koulun työmallia ja puutumme välittömästi kiusaamiseen. Tavoitteena on ohjata oppilasta vastuulliseen toimintaan sekä tukea turvallista ja työrauhaa edistävää oppimisympäristöä.

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Tavoitekokonaisuuksittain etenevien oppilaiden opintojen etenemisestä vastaavat luokanopettaja, aineenopettaja ja erityisopettaja sekä rehtori.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Mikäli opetuksen järjestäjä tarjoaa perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta, opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- Oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arviointi ja opetukseen ohjaamisen käytännöt
Tarve lisäopetukseen arvioidaan pääsääntöisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa opettajien yhteistyönä.
- Yhteistyö perusopetukseen valmistavan opetuksen kanssa
Perusopetukseen valmistavan opetuksen ja lisäopetuksen oppilaiden opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan yhdistäen.
- Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen periaatteet, vastuut ja yhteistyökäytännöt
Opetusta voidaan toteuttaa samanaikais- ja yhteisopetuksena, pienryhmissä, erillisinä lisätunteina tai henkilökohtaisena ohjauksena. Koulussa nimetään vastuunopettaja koordinoimaan opetuksen järjestämistä ja oppilaan työjärjestystä.
- Oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelman laatimisen periaatteet
Suunnitelma laaditaan tarvittaessa.
- Oppilaiden opiskelun ja oppimisen seuraamisen ja valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arvioinnin käytännöt vuoden aikana
Arviointia tehdään jatkuvasti ja sitä tekevät oppilasta opettavat opettajat yhteistyössä rehtorin kanssa.

Yhdysluokkaopetus

- Yhdysluokkaopetuksen järjestäminen ja keskeiset toimintatavat
Yhdysluokkaopetusta järjestetään kyläkouluilla ja tarpeen vaatiessa muissakin yksiköissä. Yhdysluokka voidaan muodostaa kahdesta tai useammasta vuosiluokasta tarkoituksenmukaisella tavalla oppilasmäärä ja oppimisen tuen tarpeet huomioiden.

- Oppiaineiden vuosiviikkotuntien jakaminen vuosiluokille
- Äidinkieli, matematiikka ja kielet opiskellaan pääsääntöisesti oman vuosikurssin mukaisesti. Muut oppiaineet voidaan lukea vuorokursseina.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus toteutetaan Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

- Paikallinen monialainen yhteistyö, yhteistyötahot ja yhteistyön käytänteet
Opetus järjestetään koulun ja sairaalakoulun yhteistyönä. Koulu nimeää vastuuhenkilön, joka toimii yhteyshenkilönä hoitotahon ja koulun välillä.
- Käytänteet, yhteistyö, oppilaan opetuksen toteuttaminen ja oppilaan tukeminen oppilaan siirtyessä sairaalaopetukseen ja palatessa omaan kouluun
Koulu on vastuussa arvioinnista. Sairaalakoulun opettaja tukee oppilaan oppimista. Oppilaan siirtyminen sairaalakouluun ja paluu omaan kouluun suunnitellaan moniammatillisena yhteistyönä.
- Konsultaation käytänteet ja yhteistyö
Erikoissairaanhoidon henkilöstö osallistuu yhteistyöpalaveriin ja oppilaan opiskelun seurantaan. Oppilaan palatessa omaan kouluun erikoissairaanhoidon henkilöstö voi jatkaa konsultaatiota tarpeen mukaan.

Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

- Perusteet aikaisemman osaamisen osoittamisesta esimerkiksi erityisessä tutkinnossa tai opetuksen järjestäjän päättämällä muulla tavalla
Oppilas voi esittää todistuksia aiemmista opinnoistaan, joiden perusteella arvioidaan vastaavuudet verrattuna perusopetuksen oppimääriin. Tarvittaessa oppilas täydentää perusopetuksen oppimäärää erityisen tutkinnon näytöillä.

Opetus erityisissä tilanteissa

Yhteistyö ja oppilaan tukeminen oppilaan siirtyessä omasta koulustaan toisen opetuksen järjestäjän kouluun tai valtion oppilaitokseen tai koulukodissa, vastaanottokodissa tai -keskuksessa taikka vankilassa tai muussa rangaistuslaitoksessa järjestettävään perusopetukseen

Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirtyvät uudelle koululle. Tarvittaessa järjestetään tiedonsiirtokeskustelu.

Henkilöstö osallistuu yhteistyöpalaveriin ja oppilaan opiskelun seurantaan. Oppilaan palatessa omaan kouluun toisen oppilaitoksen henkilöstö voi jatkaa konsultaatiota tarpeen mukaan.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Opetuksen järjestäjä päättää opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevan muun toiminnan linjauksista ja tähän liittyvästä yhteistyöstä kotien sekä muiden sidosryhmien kanssa sekä oppilaiden osallistumisesta suunnitteluun.

- Kerhotoiminnan, koulukirjastotoiminnan sekä muun opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevan toiminnan tavoitteet ja järjestämiskäytännöt sekä yhteydet mahdollisesti tarjottavaan aamu- ja iltapäivätoimintaan
Tavoitteet ja järjestämiskäytännöt kuvataan lukuvuosisuunnitelmissa.
- Kouluruokailun toteuttamista ohjaavat periaatteet sekä ruoka-, terveys- ja tapakasvatukselliset ja kestävään elämäntapaan liittyvät tavoitteet
Kouluruokailu toteutetaan yhteistyössä kunnan ruokapalvelujen kanssa ravitsemussuosituksia noudattaen.
Oppilaiden ruokailuun liittyvät tarpeet huomioidaan yksilöllisesti.
- Koulumatkoista ja kuljetuksista sekä niihin liittyvistä toimintatavoista tiedottaminen oppilaille ja huoltajille
Tiedottaminen toteutetaan Wilman ja kuljetusten hallintasovelluksen kautta.

Paikallinen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma on opetussuunnitelman liitteenä.

Luku 7

7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen arviointi

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Mikäli oppilaan tuen tarpeen arviointi vaatii monialaista osaamista, osallistuvat tukitoimien tarpeen arviointiin opettajien lisäksi opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset tai muut asiantuntijat. Tuen tarpeen arviointi voi vaatia monialaista osaamista ja mahdollisesti psykologin tutkimusta, esimerkiksi kun oppilaan kokonaiskehityksestä on huolta, kehitys ei etene tai taantuu tai oppilaalla on vaikea-asteisia, arjen toimintakykyä haittaavia oppimisvaikeuksia tai oppimista ja arjen toimintakykyä merkittävästi haittaavia tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen vaikeuksia tai oppimista ja arjen toimintakykyä merkittävästi haittaavia sosiaalisen vuorovaikutuksen vaikeuksia.

Näissä tapauksissa on tärkeää ottaa psykologi mukaan tuen tarpeen arviointiin, jotta hän voi samalla tehdä myös tutkimustarpeen arvioinnin. Tuen tarpeen arvioinnin yhteydessä kuraattori voi arvioida kuraattorityön tarpeellisuuden ja/tai jatkon.

7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Opiskeluhuollon terveydenhoitaja, kuraattori tai psykologi voidaan kutsua mukaan tuen suunnitteluun sekä suunnitelman toteutumisen arviointiin.

7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Opetussuunnitelman oppimäärän sisällöistä tai tavoitteista poikkeamisen arvioinnissa hyödynnetään monialaista yhteistyötä tai mahdollisia lausuntoja oppilaan edun mukaisesta toimintatavasta.

7.6.1 Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan lähikoulussa. Oppilaan sairaus, vamma tai toimintakyvyn rajoite huomioidaan yksilöllisesti. Tavoitteena on yhdenvertainen osallistuminen opetukseen.

Oppilaalle laaditaan tarvittaessa oppilaskohtaisen tuen suunnitelma. Suunnitelman perustuu monialaiseen arvioon.

Kangasniemen kunnassa varhennettua oppivelvollisuutta koskevan (oppivelvollisuuslaki 2 § 3 mom) päätöksen sekä perusopetuksen aikana oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella (oppivelvollisuuslaki 20 1 §) tehtävän hallintopäätöksen tekee sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

Päätökset tehdään oppilaan tilanteen edellyttämien asiantuntija-arvioiden perusteella. Huoltajaa ja oppilasta kuullaan ennen päätöksentekoa hallintolain mukaisesti.

Luku 10

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Oppilaiden kielten, kielellisten valmiuksien ja kulttuurisen taustan huomioiminen opetuksen järjestämisessä ja koulutyössä ja opetuksen järjestäminen käytännössä

Opetuksen järjestämisessä huomioidaan oppilaiden erilaiset kielelliset valmiudet, monikielisyys sekä kulttuuriset taustat. Oppilaiden aiempi kielitaito, koulunkäyntihistoria ja

suomen kielen osaamisen taso otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa, ryhmittelyissä, materiaalivalinnoissa ja arvioinnissa.

Koulussa tuetaan kaikkien oppiaineiden kielitietoista opetusta. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia kehittää suomen kielen taitoaan eri oppiaineissa ja arjen vuorovaikutustilanteissa. Opetuksessa hyödynnetään selkeää kieltä, monikanavaisia ja toiminnallisia työtapoja sekä oppilaan omia kieliä oppimisen tukena mahdollisuuksien mukaan.

Kangasniemellä Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus järjestetään oppilaan kielitaidon ja tarpeiden mukaisesti joko erillisessä S2-opetusryhmässä, osittain integroituna äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen tai muilla pedagogisesti tarkoituksenmukaisilla tavoilla. Opetuksen järjestämisessä tehdään yhteistyötä luokan- ja aineenopettajien, erityisopettajien, oppilashuollon sekä huoltajien kanssa.

Koulun toimintakulttuurissa arvostetaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Oppilaiden kielet ja kulttuurit pyritään tekemään näkyviksi koulun arjessa, oppimisympäristöissä ja yhteisissä tapahtumissa.

Toimenpiteet, joilla tuetaan oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteettien kehittymistä

Koulussa tuetaan oppilaiden myönteisen kieli- ja kulttuuri-identiteetin rakentumista arvostamalla oppilaiden monikielisyyttä ja erilaisia kulttuuritaustoja. Oppilaita kannustetaan käyttämään ja ylläpitämään omaa äidinkieltään sekä hyödyntämään kaikkia kielivarojaan oppimisessa.

Opetuksessa luodaan mahdollisuuksia käsitellä erilaisia kulttuureja, katsomuksia ja kieliä yhdenvertaisella ja arvostavalla tavalla. Oppilaita rohkaistaan jakamaan omia kokemuksiaan, kieliään ja kulttuurisia näkökulmiaan osana kouluyhteisön toimintaa.

Koulu tekee yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa oman äidinkielen opetuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa oppilaan identiteetin ja osallisuuden tukemiseksi. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan kokemusta siitä, että hänen kielensä, kulttuurinsa ja taustansa ovat arvokkaita osia kouluyhteisössä.

Oman äidinkielen opetuksen järjestäminen

Kangasniemellä ei järjestetä oman äidinkielen opetusta.

10.4 Maahanmuuttotaustaiset oppilaat

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opiskelusta suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään

Oppilaan suomen kielen taitoa seurataan jatkuvasti eri oppiaineissa osana opetusta ja arviointia. Oppilaan kielitaidon kehittymistä arvioivat yhteistyössä S2-opettaja,

luokanopettaja, aineenopettajat sekä tarvittaessa erityisopettaja ja muu oppilaan opetukseen osallistuva henkilöstö. Arvioinnissa huomioidaan kielitaidon eri osa-alueet: puhuminen, kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, kirjoittaminen, sanasto ja kielen rakenteiden hallinta sekä oppilaan valmiudet opiskella eri oppiaineita suomen kielellä.

Siirtymistä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään arvioidaan kokonaisuutena. Arvioinnissa tarkastellaan, pystyykö oppilas toimimaan ja opiskelemaan ikä- ja vuosiluokkatasoisesti suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteiden mukaisesti ilman S2-oppimäärän jatkuvaa kielellistä tukea. Huomiota kiinnitetään erityisesti akateemisen kielitaidon kehittymiseen sekä oppilaan kykyyn ymmärtää oppiaineiden käsitteellistä kieltä ja tuottaa erilaisia tekstejä.

Siirtyminen voidaan toteuttaa vaiheittain esimerkiksi siten, että oppilas osallistuu osittain suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opetukseen ennen lopullista oppimäärän vaihtamista. Oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat seuraavat siirtymän onnistumista ja tukevat oppilasta tarvittaessa myös siirtymän jälkeen.

Oppimäärä voidaan vaihtaa suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärään, kun oppilas on saavuttanut edellytykset sen oppimäärän mukaiseen opiskeluun. Oppimäärän vaihtamisesta keskustellaan huoltajan ja oppilaan kanssa. Huoltaja tekee päätöksen oppimäärästä koulun pedagogisen arvion pohjalta.

Maahanmuuttotaustaisen oppilaan suunnitelma opintoja varten

Oppimisen tueksi voidaan tarvittaessa laatia suunnitelma opintoja varten. Yksilöllinen opiskelusuunnitelma laaditaan aina, jos valtakunnallisista S2-opetuksen tavoitteista poiketaan.